

II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS AFGØRELSE

af 18. april 1988

om iværksættelse af Fællesskabets andet handlingsprogram til fordel for handicappede (HELIOS)

(88/231/EØF)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 128 og 235,

under henvisning til Rådets afgørelse 63/266/EØF af 2. april 1963 om opstilling af almindelige principper for gennemførelse af en fælles politik for faglig uddannelse⁽¹⁾, særlig det tiende princip,

under henvisning til forslag fra Kommissionen⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet⁽³⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg⁽⁴⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

I henhold til det tiende princip i afgørelse 63/266/EØF kan der iværksettes særlige foranstaltninger i forbindelse med visse erhvervsområders eller persongrupperes specielle problemer;

de handicappede har særlige behov i forbindelse med erhvervsuddannelse og erhvervmæssig revalidering samt økonomisk integration, og udgør derfor en særlig persongruppe i forbindelse med anvendelsen af ovennævnte princip;

et af Fællesskabets mål er at udvirke en hurtigere højnelse af levestandarden;

dette program skal bidrage til opfyldelsen af denne målsætning ved gennemførelse af en række særlige foranstaltninger til fremme af handicappedes sociale integration og mulighed for en selvstændig tilværelse;

i henhold til Rådets resolution af 21. januar 1974 om et arbejdsmarkedsmæssigt og socialt handlingsprogram⁽⁵⁾ skal der bl.a. gennemføres et program for erhvervmæssig og social integration af handicappede;

i Rådets resolution af 27. juni 1974 om fastlæggelse af Fællesskabets første handlingsprogram for erhvervmæssig revalidering af erhvervshæmmede⁽⁶⁾ defineres revalidering som »alle de foranstaltninger, som tilsigter at tilvejebringe og opretholde det bedst mulige forhold mellem individet og dets miljø, efter at handicapet eller den handicapforvoldende skade eller sygdom er opstået«;

Europa-Parlamentet har i sin beslutning af 11. marts 1981⁽⁷⁾ understreget behovet for på fællesskabsplan at fremme handicappedes økonomiske, sociale og erhvervmæssige integration;

ved resolution vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, den 21. december 1981 om handicappedes sociale integration⁽⁸⁾ er det første handlingsprogram til fremme af denne integration blevet fastlagt; dette program bør videreføres og -udvikles;

⁽¹⁾ EFT nr. 63 af 20. 4. 1963, s. 1338/63.

⁽²⁾ EFT nr. C 257 af 28. 9. 1987, s. 28 og 32.

⁽³⁾ EFT nr. C 305 af 16. 11. 1987, s. 158.

⁽⁴⁾ EFT nr. C 347 af 22. 12. 1987, s. 12.

⁽⁵⁾ EFT nr. C 13 af 12. 2. 1974, s. 1.

⁽⁶⁾ EFT nr. C 80 af 9. 7. 1974, s. 30.

⁽⁷⁾ EFT nr. C 77 af 6. 4. 1981, s. 27.

⁽⁸⁾ EFT nr. C 347 af 31. 12. 1981, s. 1.

i Rådets henstilling 86/379/EØF af 24. juli 1986 om beskæftigelsen af handicappede i Fællesskabet⁽¹⁾ hedder det, at handicappede har samme ret som alle andre arbejdstagere til lige muligheder med hensyn til erhvervsuddannelse og beskæftigelse, og at det på både fællesskabsplan og nationalt plan er nødvendigt at træffe særlige foranstaltninger til opfyldelse af denne målsætning; i rammevejledningen vedrørende positive særforanstaltninger, der er knyttet som bilag til henstilling 86/379/EØF, hedder det i sektion II, nr. 1, at »det bør sikres, at det miljø, der omgiver de handicappede, gør det muligt for dem at uddanne og videreudanne sig og bidrage til samfundsøkonomien efter bedste evne«;

Rådet udtrykte i sin resolution af 22. december 1986 om et handlingsprogram for øget beskæftigelse⁽²⁾ ønske om, at der træffes særlige foranstaltninger vedrørende uddannelse af de dårligst stillede og de handicappede;

det er nødvendigt at sikre sammenhæng mellem de aktioner, der er fastlagt henholdsvis i Rådets anden resolution af 24. juli 1986 om fremme af lige muligheder for mænd og kvinder⁽³⁾ og i konklusionerne vedtaget af Rådet og undervisningsministrene, forsamlet i Rådet, den 14. maj 1987 om et program for europæisk samarbejde vedrørende handicappedes integration i skolerne⁽⁴⁾;

det er hensigten med nærværende program at supplere de nationale foranstaltninger på området, navnlig gennem samordning af disse foranstaltninger og udveksling af erfaringer herom;

hovedansvaret for de handicappedes sociale integration og mulighed for en selvstændig tilværelse påhviler medlemsstaterne, men gennem samarbejdsaktioner på fællesskabsplan kan medlemsstaterne få hjælp til at gøre de foranstaltninger, der træffer på dette område, mere effektive;

uddannelses- og beskæftigelsesforanstaltninger for handicappede får ikke den tilsigtede virkning, medmindre det samtidig sikres, at der ydes den nødvendige støtte med henblik på at fremme de handicappedes mulighed for en selvstændig tilværelse;

visse aktiviteter under dette program henhører ikke under Den Europæiske Socialfond, men de kan udgøre et supplement til de foranstaltninger vedrørende handicappedes erhvervsuddannelse og erhvervmæssige revalidering, som er berettiget til støtte fra denne fond;

dette program imødekommer på fællesskabsplan Europa-Parlamentets ønsker om fællesskabsinitiativer med henblik på at tilfredsstille de over 30 millioner handicappedes behov og forhåbninger samt at realisere disse

menneskers muligheder gennem foranstaltninger, der inddrager alle de instanser, der kan medvirke til fuld integration og bidrage til de handicappedes mulighed for en selvstændig tilværelse;

dette program vil muliggøre en øget erkendelse af, at den nye teknologi kan bidrage væsentligt til at forbedre de handicappedes livskvalitet, ikke mindst deres erhvervs muligheder; det vil således kunne medvirke til udvikling af markedet for de pågældende nye teknologiske produkter i overensstemmelse med Kommissionens hvidbog om gennemførelsen af det indre marked;

dette program har til formål at sikre, at Fællesskabet fortsat vil kunne medvirke til det handlingsprogram på verdensplan, som De Forenede Nationer har iværksat på området; det bør endvidere støtte principperne i Europarådets resolution AP (84)3 om en sammenhængende politik med hensyn til handicappedes revalidering;

da denne afgørelse dels vedrører principper for gennemførelsen af en fælles politik for handicappedes erhvervsuddannelse og dels foranstaltninger, herunder dem der har til formål at fremme de handicappedes sociale integration og mulighed for en selvstændig tilværelse, som det er nødvendigt at vedtage for at virkeliggøre et af Fællesskabets mål, men for hvilke Traktaten ikke indeholder den fornødne særlige hjemmel, bør der henvises til både Traktatens artikel 128 og 235;

disse principper og foranstaltninger vedrører imidlertid den samme persongruppe, nemlig handicappede, og de har som fælles mål at hjælpe disse personer til at føre en normal tilværelse og øge deres integration i samfundet; disse principper og foranstaltninger bør derfor opfattes som ét samlet program, og de bør samles i én afgørelse —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

For perioden 1. januar 1988 til 31. december 1991 fastlægges der et handlingsprogram på fællesskabsplan til fremme af handicappedes erhvervsuddannelse og erhvervmæssige revalidering, økonomiske og sociale integration samt mulighed for en selvstændig tilværelse (HELIOS-programmet), i det følgende benævnt »programmet«.

Artikel 2

Ved »handicappede« forstås i forbindelse med programmet alle personer med alvorlige handicap, der skyldes en fysisk eller psykisk funktionshæmning.

⁽¹⁾ EFT nr. L 225 af 12. 8. 1986, s. 43.

⁽²⁾ EFT nr. C 340 af 31. 12. 1986, s. 2.

⁽³⁾ EFT nr. C 203 af 12. 8. 1986, s. 2.

⁽⁴⁾ EFT nr. C 211 af 8. 8. 1987, s. 1.

Artikel 3

Programmets mål er:

- a) at udvikle en fællesskabsstrategi for handicappedes erhvervsuddannelse og erhvervmæssige revalidering, økonomiske og sociale integration samt mulighed for en selvstændig tilværelse baseret på de bedste nyskabende erfaringer i medlemsstaterne
- b) på de i litra a) omhandlede områder at udvikle udvekslings- og informationsaktiviteter, som, selv om de ikke henhører under Den Europæiske Socialfond, kan udgøre et værdifuldt bidrag på disse områder
- c) at bidrage til gennemførelsen af henstilling 86/379/EØF og af den af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, vedtagne resolution af 21. december 1981
- d) at videreføre og om nødvendigt udvide Fællesskabets støtte til ikke-statslige organisationers europæiske samarbejde på de under litra a) nævnte områder
- e) at sikre, at der tages passende hensyn til:
 - handicappede kvinders erhvervsuddannelsesbehov og til behovet for at fremme disse kvinders sociale integration og mulighed for en selvstændig tilværelse
 - personer med et særligt ansvar for plejen af handicappede børn eller voksne i hjemmet.

Artikel 4

1. De generelle foranstaltninger til gennemførelse af de i artikel 3 nævnte mål er:

- a) at koordinere og iværksætte en række aktiviteter, der sigter mod at fremme innovation, lette udvekslingen af erfaringer samt tilskynde til udbredelse af god praksis.

Disse aktiviteter gennemføres under direkte medvirken af nationale eksperter, forskere, fagfolk på området, arbejdsmarkedets parter samt de handicappede selv, deres familier og repræsentanter

- b) under anvendelse af nye informationsteknologier at iværksætte et system til indsamling, ajourføring og udveksling af oplysninger vedrørende de i artikel 3, litra a), nævnte områder.

Systemet skal fungere på fællesskabsplan og baseres på de informationssystemer, der er indført i medlemsstaterne

- c) at sikre en snæver koordinering med Fællesskabets programmer inden for nye teknologier med henblik på at støtte de nationale bestræbelser for at fremme anvendelsen af nye teknologier på de i artikel 3, litra a), nævnte områder
- d) at sikre en snæver koordinering med Fællesskabets program på mellemlang sigt vedrørende lige muligheder for mænd og kvinder

- e) at sikre en snæver koordinering med programmet for europæisk samarbejde vedrørende handicappedes integration i skolerne

- f) at sørge for en snæver koordinering med de aktiviteter, der udfoldes på internationalt plan på de i artikel 3 nævnte områder.

2. De særlige foranstaltninger til gennemførelse af de i artikel 3 nævnte mål er angivet i bilaget.

Artikel 5

Kommissionen forestår gennemførelsen af programmet.

Artikel 6

1. Kommissionen bistås af et rådgivende udvalg, i det følgende benævnt »udvalget«, som består af to regeringsrepræsentanter fra hver medlemsstat, og som har en repræsentant for Kommissionen som formand.

2. Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver udtalelse om dette udkast inden for en tidsfrist, som formanden, i givet fald efter afstemning, kan fastsætte i forhold til, hvor meget sagen haster.

Udtalelsen optages i mødeprotokollen. Desuden kan hver medlemsstat kræve, at dens holdning anføres i denne protokol.

Kommissionen tager størst muligt hensyn til udvalgets udtalelse. Den underretter udvalget om, hvordan den har taget hensyn til udtalelsen.

3. Udvalget vedtager sin forretningsorden.

Artikel 7

1. Inden Kommissionen hører udvalget, indhenter den udtalelse fra en forbindelsesgruppe, som har den i artikel 6, stk. 1, nævnte repræsentant fra Kommissionen som formand, og som består af:

- a) de i artikel 6, stk. 1, omhandlede regeringsrepræsentanter
- b) ni repræsentanter for de handicappede eller deres familier; de udnævnes af Kommissionen efter indstilling fra fortrinsvis europæiske organisationer, der af Kommissionen anmodes om at foretage en sådan; Kommissionen skal bestræbe sig på at sikre en ligelig repræsentation af de forskellige kategorier af handicappede, der afspejler de forskellige forhold i medlemsstaterne
- c) en repræsentant for henholdsvis arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer; de udnævnes af Kommissionen efter indstilling fra de organisationer, der repræsenterer arbejdsmarkedsparternes interesser på fællesskabsplan.

2. Forbindelsesgruppen udtaler sig navnlig om, hvorledes hvert af de mål, der er anført i artikel 3, skal prioriteres.

Artikel 8

1. Det beløb, der skønnes nødvendigt til gennemførelse af programmet, anslås til 19 mio ECU.

2. Kommissionen forelægger inden 1. juli 1990 Europa-Parlamentet og Rådet en kortfattet interimrapport om gennemførelsen og resultaterne af programmet.

Kommissionen forelægger inden 1. juli 1992 Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om gennemførelsen og resultaterne af programmet.

Udfærdiget i Luxembourg, den 18. april 1988.

På Rådets vegne

G. STOLTENBERG

Formand

BILAG

SÆRLIGE FORANSTALTNINGER TIL GENNEMFØRELSE AF DE MÅL, DER ER NÆVNT I
AFGØRELSENS ARTIKEL 3

1. GENERELLE BEMÆRKNINGER

Disse særlige foranstaltninger gennemføres af Kommissionen i samråd med medlemsstaterne, organisationer for handicappede og deres familier, arbejdsmarkedets parter og de faglige og frivillige organer, der varetager de handicappedes interesser.

2. OVERSIGT OVER DE SÆRLIGE FORANSTALTNINGER

a) Fællesskabets net af erhvervsuddannelses- og revalideringscentre og dets erfaringer hermed

- i) Der foretages en omstrukturering af det nuværende fællesskabsnet af erhvervsuddannelses- og revalideringscentre med henblik på at lette udvekslingen af erfaringer og at tilskynde til iværksættelse af erhvervsuddannelses- og revalideringsforanstaltninger.

Kun centre, der er rede til og i stand til at levere oplysninger til organer med samme målsætninger i medlemsstaterne eller til at etablere kontakt med sådanne organer, kan forblive eller blive medlemmer af nettet.

Centrene udpeges til deltagelse i nettets virksomhed af Kommissionen og kan af denne erstattes med andre centre efter indstilling fra medlemsstaterne.

Centrene repræsenteres på nettets møder af fuldtidsansatte revalideringskonsulenter.

Programmet for nettets aktiviteter omfatter studiebesøg for grupper, uddannelseskurser, seminarer og konferencer.

Nettet publicerer information og rapporter og udarbejder faglige retningslinjer, som det skal sikre bred offentliggørelse af.

- ii) Sats for Fællesskabets finansielle deltagelse i nettets godkendte aktiviteter: indtil 100 %.

b) Særlig foranstaltning til fremme af handicappedes mulighed for en selvstændig tilværelse

- i) Der iværksættes et særligt program til fremme af de handicappedes mulighed for en selvstændig tilværelse; programmet omfatter:

- mobilitet og befording
- adgang til offentlige bygninger og faciliteter (herunder kulturelle faciliteter og fritidsfaciliteter)
- boliger, herunder hjemmehjælp og hjælpemidler i hjemmet, således at handicappede kan leve selvstændigt i egen bolig.

Inden for rammerne af de disponible budgetmidler kan Kommissionen hvert år fremme en række modelprojekter inden for de ovenfor nævnte områder.

Kommissionen kan hvert år tildele en række priser til nye projekter inden for de samme områder.

De modelprojekter, som Kommissionen har fremmet, og de prisvindende projekter kan præsenteres ved en konference kombineret med en udstilling, der arrangeres af Kommissionen i samarbejde med de nationale myndigheder i en medlemsstat.

- ii) Sats for Fællesskabets finansielle deltagelse:

- konferencer: indtil 80 %
- publikationer: indtil 100 %.

c) Net af lokale modelaktiviteter

A. Fremme af handicappedes erhvervsuddannelse og erhvervs-mæssige revalidering samt økonomiske integration

- i) Drift af et net af lokale modelaktiviteter i medlemsstaterne.

Aktiviteterne udvælges af Kommissionen og kan af denne erstattes med andre efter indstilling fra medlemsstaterne.

Nettets aktiviteter, der tilrettelægges af Kommissionen, kan omfatte:

- støtte til europæiske konferencer (i samarbejde med de nationale myndigheder)
- informationsformidling, dokumentations- og rådgivningsvirksomhed, studiebesøg samt seminarer for projektledere.

ii) Sats for Fællesskabets finansielle deltagelse :

- europæiske konferencer : indtil 30 %, dog højst 25 000 ECU
- de under nr. i), tredje afsnit, andet led, nævnte aktiviteter : indtil 100 %.

B. Fremme af handicappedes sociale integration og mulighed for en selvstændig tilværelse

i) Drift af et net af lokale modelaktiviteter i medlemsstaterne.

Aktiviteterne udvælges af Kommissionen og kan af denne erstattes med andre efter indstilling fra medlemsstaterne.

Nettets aktiviteter, der tilrettelægges af Kommissionen, kan omfatte :

- støtte til europæiske konferencer (i samarbejde med de nationale myndigheder)
- informationsformidling, dokumentations- og rådgivningsvirksomhed, studiebesøg samt seminarer for projektledere.

Endvidere kan Kommissionen yde finansiell støtte til dækning af udgifterne til koordinering af netprojekter vedrørende koordinering af tjenester.

ii) Sats for Fællesskabets finansielle deltagelse :

- europæiske konferencer : indtil 30 %, dog højst 25 000 ECU
- de under nr. i), tredje afsnit, andet led, nævnte aktiviteter : indtil 100 %
- koordinering : indtil 50 %, dog højst 20 000 ECU til hvert projekt pr. år ; mindst 50 % af udgifter, som ikke afholdes af Fællesskabet, skal dækkes af det offentlige.

d) Handynet-systemet

i) Koordinering og videreudvikling af Handynet-systemet (Fællesskabets databaserede informationssystem på de officielle fællesskabssprog vedrørende handicappedes problemer).

Kommissionen færdiggør og ajourfører Handynettets første modul, »Handyaids«, der består af en europæisk database, der rummer en fortegnelse over tekniske hjælpemidler og en oversigt over de offentlige og private organer, der på forskellig vis er beskæftiget med produktion og levering af hjælpemidler.

Kommissionen prioriterer udviklingen af Handyaids-modulet højest og aflægger inden 1. juli 1989 rapport til Rådet.

Rådet tager på grundlag af denne rapport Handynet-systemet op til fornyet behandling inden 1. januar 1990 og træffer på grundlag af et forslag fra Kommissionen afgørelse om betingelserne for videreførelse af systemet efter denne dato.

Kommissionen kan på grundlag af erfaringerne fra »Handyaids« fortsætte udviklingen af »gateways« til andre databaser, der anvendes i forbindelse med de i artikel 3, litra a), nævnte områder.

ii) Sats for Fællesskabets finansielle deltagelse :

- udgifter, som sikrer Handynet-systemets europæiske dimension : indtil 100 %.

e) Støtte til samarbejdsaktiviteter på europæisk plan

i) Etårigt program til støtte for europæiske samarbejdsaktiviteter og -projekter, der iværksættes af private organer, navnlig sammenslutninger af handicappede eller organisationer, der varetager de handicappedes interesser, inden for de områder, der er nævnt i artikel 3, litra a).

ii) Sats for Fællesskabets finansielle deltagelse :

- normalt : indtil 50 % af de med aktiviteterne forbundne udgifter
- særlige tilfælde (især sammenslutninger, som er under etablering eller for nylig er oprettet for første gang på fællesskabsplan) : over 50 % af de med aktiviteterne forbundne udgifter.

-
- f) Særlige supplerende foranstaltninger inden for rammerne af de særlige foranstaltninger, der er nævnt under litra a) til e)
- i) Samarbejde med sagkyndige udefra, som bistår Kommissionen ved:
 - koordinering, fremme og evaluering af de udvekslingsaktiviteter, som er nævnt under litra a) til e)
 - drift af en dokumentationstjeneste, der skal stå til rådighed for de parter, der deltager i udvekslingsaktiviteterne.
 - ii) Sats for Fællesskabets finansielle deltagelse : indtil 100 %.
- g) Udarbejdelse af forslag til den politik, der skal følges
- i) Undersøgelser og seminarer, der skal danne grundlag for udarbejdelsen af forslag eller for støtte af teknisk art til aktiviteter på de områder, der er nævnt i artikel 3, litra a).
 - ii) Sats for Fællesskabets finansielle deltagelse : indtil 100 %.
-